

Nuorten elämä

Dosentti Mikko Salasuo

Kuva nuorisosta on jatkuvassa muutoksessa. Erään määritelmän mukaan nuoruus syntyi rinnan höyrykoneen kanssa. Tuolloin jouduttiin pohtimaan, minne nuoret yhteiskunnassa sijoitetaan ja kuinka heidät saadaan käyttäytymään toivotulla tavalla. Myöhemmin nuorisoa on kuvattu kulttuuriseksi seismografiksi, joka rekisteröi piileviä yhteiskunnallisia murroksia. Erilaisissa nuorisokuvissa tiivistyykin samaan aikaan toivo uudistumisesta ja valoisa tulevaisuus sekä erilaiset pelot ja uhat.

Nuorille itselleen edistys, kehitys ja muutos ovat itsestään selviä. He kokevat maailman siinä ajassa ja hetkessä, jossa kohtaavat sen. Nuorten kokemuksissa sekoittuu sekä aiemmilta sukupolvilta siirtynyt aineeton perintö että tuore kosketus yhteiskuntaan. Viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana on yhteiskuntatieteissä korostunut näkemys, jonka mukaan nykynuorten kytkös elämään on ensisijaisesti tässä ja nyt, ei menneisyyden suurissa kertomuksissa. Tällaisessa katsannossa on painotettu yksilön erilaisten kompetenssien ja pääomien merkitystä oman elämänkulun määrittäjänä – nuorista puhutaan häviäjinä tai voittajina.

Nykynuorten elämää sävyttää informaatioteknologian ja viihdekulttuurin täyttämä todellisuus, moniarvoisuuden ja yksilön valinnanvapauden sanotaan kuvaavan nuorten mentaliteettia. Nuoret kohtaavatkin jo varhain koulutuspolulla tulevaisuuden kannalta suuria valintoja. Niiden merkitystä korostetaan ja nuorten katse suunnataan aikaisessa vaiheessa opintoihin ja tulevaan työelämään.

Ei siis ole yllättävää, että nuorten suurin huoli on pärjääminen tulevaisuuden työelämässä. Tässä piileekin eräs merkittävä muutos nykynuorten ja aiempien sukupolvien välillä. Tulevaisuushorisontissa ei enää siinnä ”ennalta määrittynyt” elämäнкаari – opinnoista työelämään, joka kestää yhtenäisenä aina eläkepäiviin saakka – kuviota johon luottaa ja jonka päälle suunnitella elämäänsä. Pätkätöiden ja työttömyysjaksojen sävyttämä tulevaisuuskuva asettaa uudenlaiseen valoon niin perheen perustamisen kuin työelämään suhtautumisen ja vapaa-ajan. Nuoruudesta ja nuoresta aikuisuudesta tulee erilaisten riskianalyysien täyttämä elämänvaihe.

Osa nuorista lähtee jo varhain kisaamaan saavuttaakseen ”erinomaisuuden” ja pärjätäkseen tulevilla työmarkkinoilla, toiset putoavat kelkasta kokien epäonistuneensa jo ennen aikuisuuteen pääsyä ja osa hyppää kokonaan kelkasta, asettaen matkailun, elämykset ja kokemukset elämässään etusijalle.

Onko nuorten elämä muuttunut suhteessa aiempiin sukupolviin ja mikäli on, niin kuinka se näyttäytyy nykynuorten elämässä? Luennot pyrin nostamaan esiin joitakin tärkeimpiä yhteiskunnallisia murroskohtia, jotka ovat johtaneet nykyisen kaltaiseen nuoruuteen, sen kulttuurisiin ja sosiaalisiin ehtoihin. Lisäksi valotan nuorten näkemyksiä ja tunteita tulevaisuudesta, siitä elämänsäajan osasta, jossa sukupolvien välinen ero vaikuttaa selkeimmin konkretisoituvan – puhun siis epävarmuudessa elämisestä.

Studia Generalia -tilaisuudet videoidaan. Niitä voi seurata internetissä sekä suorina lähetyksinä että tallenteina: www.helsinki.fi/videot.

Yleisökeskusteluun voi osallistua myös tekstiviestitse lähettämällä kysymykset ja kommentit tilaisuuden aikana numeroon 050-415 4892. Tekstiviestit luetaan tilaisuudessa mahdollisuuksien mukaan. Keskustelua voi jatkaa tilaisuuden jälkeen Studia Generalia -verkkosivuilla osoitteessa: <http://blogs.helsinki.fi/studiageneralia>.

Luentosarjan on suunnitellut Helsingin yliopiston Studia Generalia -toiminnan tieteellinen ohjausryhmä ja sen toteuttaa Helsingin yliopiston Avoin yliopisto yhteistyössä Helsingin yliopiston Tietotekniikkakeskuksen kanssa.

Lisätietoja:

Tieteellisen ohjausryhmän puheenjohtaja,
vararehtori Kimmo Kontula
p. (09) 191 24150
kimmo.kontula@helsinki.fi

Koulutussuunnittelija
Sanna Saari-Salomeri
p. (09) 191 28047
studiageneralia@avoin.helsinki.fi